

Kinderroute

Maak kennis met Rotterdamse monumenten

Als je door Rotterdam loopt, zie je een moderne stad met veel hoge, glimmende gebouwen. Je vergeet bijna dat de stad ook een geschiedenis heeft! Maar als je goed kijkt, zie je ook oude gebouwen. In sommige van die gebouwen gebeurde ooit iets belangrijks. En sommige van die gebouwen zijn bijzonder mooi of anders dan de andere gebouwen in de omgeving. Als de minister, de burgemeester en wethouders een gebouw belangrijk genoeg vinden, dan wordt het een monument. Het gebouw moet dan wel vijftig jaar of ouder zijn. Een monument wordt extra goed verzorgd. Zo blijft het bewaard voor later en kunnen mensen over honderd jaar het ook nog zien.

Rotterdam heeft ongeveer 620 rijksmonumenten en 420 gemeentelijke monumenten. Al deze verschillende monumenten vertellen samen een verhaal over de stad. Ze vertellen over gebeurtenissen die belangrijk waren voor de stad waar jij nu woont of loopt!

Start:

We beginnen bij het Stadhuis. Je staat op de Coolsingel en je kijkt tegen de gevel van dit monument aan.

1. Stadhuis (1914 - 1920)

In het stadhuis aan de Coolsingel komt de gemeenteraad samen en heeft de burgemeester van Rotterdam zijn werkkamer. Dit is een van de weinige gebouwen in het centrum van de stad dat het bombardement van 14 mei 1940 overleefde. Het werd twintig jaar ervoor gebouwd, naar het ontwerp van architect Henri Evers. Een architect is iemand die tekent hoe het gebouw eruit moet zien. De bouwstijl wordt 'beaux-arts' genoemd, dat betekent 'schone kunsten'. Je kunt het herkennen aan de herhaling van dezelfde vormen aan de linker- en rechterkant. Maar ook aan het gebruik van natuursteen en de zuilen, pilasters, brede trappen, klassieke beelden en gebogen vormen in de gevel. Sinds 1997 is het gebouw een rijksmonument.

Links ligt een straat met de naam Doelwater. Op doordeweekse dagen kun je dwars door het Stadhuis lopen. In het Doelwater zie je een poortje. Loop er maar eens doorheen. Het kan zijn dat de burgemeester hier net door de chauffeur wordt gebracht. Zeg in dat geval even netjes gedag. In deze straat die door het Stadhuis loopt, zie je links een tuin. Loop erheen. Zie je die twee beelden? Dat zijn Neptunus en Mercurius, de god van de zee en de god van de handel. Toepasselijk voor Rotterdam als havenstad. Je staat nu aan de andere kant van de poort, tussen het Stadhuis en het oude Postkantoor in. In het weekend kun je niet door het Stadhuis heen lopen. Loop dan een stukje de Coolsingel af en ga naar rechts.

Wat is het verschil tussen een gemeentelijk monument en een rijksmonument?

Rijksmonument: gebouwen, plekken of objecten die beschermd worden omdat ze van nationaal belang zijn, dus voor heel Nederland.

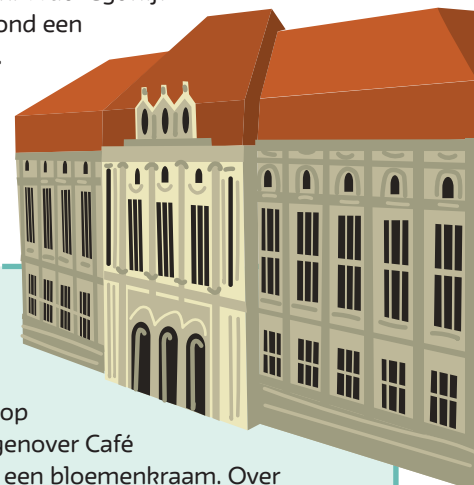
Gemeentelijk monument: gebouwen, plekken of objecten die beschermd worden omdat ze belangrijk zijn voor een gemeente, stad of dorp.

2. het Postkantoor (1915 - 1923)

Dit statige postkantoor werd rond dezelfde tijd gebouwd als zijn buurman, het Stadhuis. Het moest voor iedereen duidelijk zijn dat dit gebouw minder belangrijk was. Daarom werd het iets 'naar achteren' geplaatst, verder van de straat af. Het werd ontworpen door architect Gustav Cornelis Bremer in een eclectische stijl, wat betekent dat er elementen uit verschillende bouwstijlen te zien zijn. Net als het Stadhuis overleefde ook het Postkantoor het bombardement van 1940. Sinds 2000 is het gebouw een rijksmonument. Het oude postkantoor wordt verbouwd tot een hotel met horeca en winkels, en aan de achterkant verrijst een woontoren. Het is de bedoeling dat de verbouwing in 2027 klaar is.

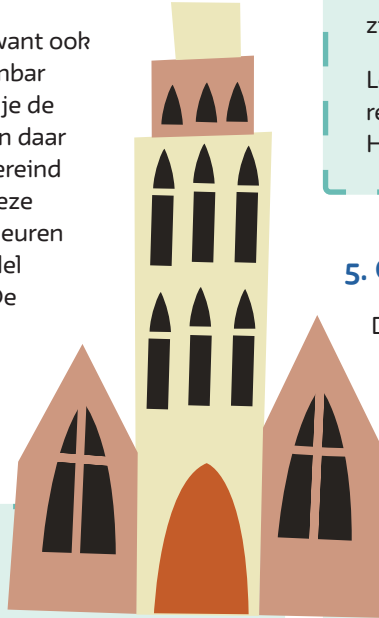
Zie je voor het postkantoor die vitrine met een roepstoeter erin? Elke woensdag, precies om twaalf uur, komt hier een meneer om iets door de toeter te roepen. Wat zegt hij? Bij de vitrine zie je op de grond een bordje met daarop de tekst. Dat is ook de naam van dit kunstwerk.

Loop verder over de Coolsingel, voorbij de McDonald's ga je linksaf, de Meent op. Loop tot op het bruggetje tegenover Café Dudok, met links van je een bloemenkraam. Over deze Meentbrug ga je rechtsaf en loop je aan de linkerkant van het water (de Delftsevaart). Loop over het pad door het groen, richting de Laurenskerk.

3. Laurenskerk (1449 - 1525)

We wandelen langs veel 'overlevers', want ook de Laurenskerk bleef staan na het bombardement op Rotterdam. Misschien ken je de foto's van een grote vlakte met puin en daar middenin alleen nog deze kerk die overeind staat? De gotische kerk - je herkent deze aan de spitse bogen bij de ramen en deuren - is het enige overblijfsel van het middel eeuwe Rotterdamse stadscentrum. De kerk wordt ook wel Grote of Sint-Laurenskerk genoemd. Dat laatste om dat de kerk is gewijd aan Laurentius van Rome, de beschermheilige van Rotterdam.

Je bent op het Grotekerkplein en ziet als het goed is een beeld staan. Dat is het oudste bronzen beeld van Nederland. Het is Desiderius Erasmus. Ja, Erasmus! De Erasmusbrug en de Erasmus Universiteit zijn naar hem vernoemd. Hij was nogal een belangrijke schrijver, in Rotterdam en ver daarbuiten.

4. Erasmusbeeld (1622)

Beeldhouwer Hendrick de Keyser ontwierp dit standbeeld van Desiderius Erasmus. Het is - voor zover bekend - het oudste bronzen beeld van Nederland en werd in 1622 gegoten en geplaatst op de Grotemarkt. Nadat het beeld het bombardement op de stad overleefde, werd het van zijn sokkel gehaald en tijdens de oorlog verstoort in Museum Boijmans Van Beuningen.

Rechts naast de kerk zie je nog een kunstwerk staan. Wat is het precies? Het lijkt wel een huis. In ieder geval staat het gezicht van Erasmus erop. Waarom? Omdat dit de plek is waar Erasmus werd geboren in 1466. Dit kunstwerk markeert de plek van Erasmus' geboortehuis. Loop erheen en loop vervolgens rechts langs de Laurenskerk (die je dus aan je linkerhand ziet). Het Grotekerkplein gaat over in een ander plein: dit is de Binnenrotte. Elke dinsdag en zaterdag is het hier markt. Ga rechtsaf.

Loop langs de Binnenrotte en steek de Hoogstraat over. Ongeveer hier is ooit een dam in de rivier de Rotte gelegd en zo ontstond Rotte-r-dam. Ga langs de Markthal en loop om de fietsenstalling heen naar het linker zebrapad: pas op voor de trams! Als je bent overgestoken loop je een paar stappen in de richting van de Kubuswoningen en bedenk eens: vind je ze mooi of niet? En waarom?

Nog voor je bij de kubuswoningen bent zie je aan de rechterhand een soort poort (naast de winkel van Boffi). Loop hier even de trap af naar station Blaak, om de opgravingen van de oude stadsmuur van Rotterdam te

zien.

Loop de trap weer op en loop bovenaan meteen rechtdoor naar het Gelderseplein. Het ligt aan de Oude Haven, de oudste haven van Rotterdam.

5. Oude Haven (1350)

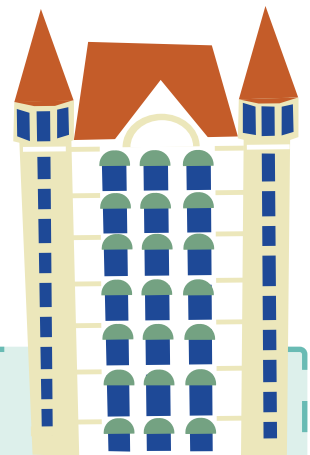
De eerste steiger van de Oudehaven - een van de oudste havens van Rotterdam - werd al rond 1350 gelegd. Er werd toen een dam in de Rotte gelegd, ter hoogte van wat nu de Hoogstraat is, waar je net nog liep. Dat was het begin van Rotterdam als stad. De Oude Haven is nu een uitgaansgebied met cafés, restaurants en terrassen aan het water.

Als je langs de kade en de oude schepen loopt, zie je rechts een hoog, oud pand. Dit is het Witte Huis, de eerste wolkenkrabber van Nederland.

6. Het Witte Huis (1897 - 1898)

Dit gebouw werd bekend als de eerste wolkenkrabber van Rotterdam en zelfs van Europa! Nu staan er veel hogere gebouwen in Rotterdam, maar in de tijd dat het Witte Huis gebouwd werd, was dit - 11 verdiepingen en 43 meter - erg hoog. Ook dit gebouw overleefde het bombardement op de stad en werd in 1990 opgeknapt.

Architect Willem Molenbroek ontwierp het gebouw in art-nouveaustijl, wat betekent dat het veel ronde ('organische') vormen heeft, wat je vooral ziet in de versieringen met plantmotieven op de gevel. Met een lift kom je op het uithijksplatform op het dak, dat was zeer modern in die tijd.

Loop rechts om het Witte Huis heen, je bent nu op de Wijnhaven. Aan deze kade staan ook oude panden. Deze zijn ongeveer dertig jaar geleden steen voor steen afgebroken en weer netjes opgebouwd. Voel je wat gerommel onder je voeten? Dat kan, want pal hieronder ligt de treinspoortunnel!

Loop door over de kade van de Wijnhaven. Je gaat een brug onderdoor (de André van der Louwbrug) en links zie je vervolgens een zwarte, smalle brug. Dit is de Puntbrug. Loop deze over en ga rechtsaf weer de kade op. Je loopt nog steeds langs de Wijnhaven. Vlak voor de volgende brug (de Wijnbrug) staat als enige aan de rand van de kade een wat eenzame oude appelboom. De rode torenflat is naar deze boom genoemd: Red Apple.

7. Appelboom (jaartal onbekend)

In de 19e eeuw was de Wijnhaven een belangrijke plek voor handel. Tot de jaren zestig werd op deze plek fruit verhandeld, precies op het punt waar nu het gebouw The Red Apple staat. Grappig: sommigen noemen dit gebied daarom ook wel de Appelpunt. De oude appelboom die je hier ziet, vlak voor het hotel, is waarschijnlijk ontstaan uit één van de zaden van een appel, die van een aangemeerd schip is gevallen. Deze oude appelboom vertelt iets over het verleden van dit gebied en heeft daarom de status van een monument gekregen.

Loop rechtdoor langs de kade totdat je rechtsaf kunt over een oude brug, met leeuwen aan beide kanten. Als je omhoog kijkt zie je op de hoek van een dak nog vier leeuwen die je in de gaten houden. De brug heet de Regentessebrug.

8. Regentessebrug (1898)

Vroeger was hier een houten hefbrug. In 1898 werd deze stenen brug gebouwd. Het is een van de weinige vooroorlogse bouwwerken dat het bombardement overleefde. Door veel mensen wordt de brug ook

wel de Vierleeuwenbrug genoemd, door de beelden van vier leeuwen. Dat is een beetje verwarrend, want vlakbij de Oude Haven is er al een brug met die naam. Sinds 1973 is deze brug een rijksmonument.

Loop over de Regentessebrug en ga, bij het zebrapad, linksaf. Op de hoek ligt een rood vuortorenschip, Vessel 11. Loop hier over de kade (weer Wijnhaven) en ga aan het einde naar rechts, de Wolfshoek op. Loop de trappen op. Je staat nu op Plein 1940 en hebt een mooi uitzicht over de Leuvehaven. Op het plein staat een beeld van kunstenaar Ossip Zadkine, dat De Verwoeste Stad heet. Het beeld heeft een gat in zijn lijf, weet je waarom?

9. De Verwoeste Stad van Ossip Zadkine (1953)

Kunstenaar Ossip Zadkine maakte dit beeld na het bombardement op Rotterdam in de Tweede Wereldoorlog, waarbij de stad werd verwoest. Het centrum van Rotterdam - het stadshart - was weg, zoals het bronzen beeld geen hart meer heeft. Op 15 mei 1953 werd het beeld onthuld op deze plek. Het beeld is een rijksmonument.

Wandel schuin over het plein naar de rechterkant van het Maritiem Museum. Je bent nu op de Blaak. Loop links onder het gebouw door naar het Churchillplein. Ga rechtsaf door bij de stoplichten de Blaak over te steken. Loop een klein stukje over de Coolsingel, voorbij de zwarte toren zie rechts een poort met een binnentuin en een oud gebouw. Dit gebouw is heel anders dan alle moderne gebouwen eromheen. Dit is het Schielandshuis.

10. Schielandshuis (1665)

Het Schielandshuis werd gebouwd in een tijd dat de Coolsingel nog een gracht (water) was. Al sinds 1665 hebben bestuurders hier een plek en kreeg dit gebouw de uitstraling van een stadspaleis. Wist je dat de Franse keizer Napoleon én Alexander, de Tsaar van Rusland, hier ooit sliepen?! In de stijlkamers van het gebouw binnen zie je hoe luxueus en stijlvol het er hier toen uitzag.

Loop om de zwart marmeren stenen heen en ga de tuin in. In het glazen gebouw in de tuin kun je meer over Rotterdam ontdekken. Als je in dat gebouwtje de trap af loopt zie je een film over het ontstaan van de stad. Zoek daar bij de stadsmaquette uit welke route je zojuist hebt gelopen.

Einde

Je bent aan het einde van de route! Hopelijk heb je onderweg veel ontdekt over Rotterdam en zijn bijzondere gebouwen. Kijk nog eens goed om je heen: hoeveel bijzondere gebouwen kun jij op weg naar huis herkennen?

Deze monumentenroute is bedoeld om het hele jaar door van monumenten te kunnen genieten. Tijdens Open Monumentendag Rotterdam, elk jaar in het tweede weekend van september, zie je op www.ondrotterdam.nl welke monumenten dat jaar open en gratis te bezoeken zijn.

Een uitgave van Open Monumentendag Rotterdam. Tweede, herziene uitgave: 2026.